

ANDRIJA JONIĆ

# Refren

PRIČA ZA PUTNIKE U  
POTRAZI ZA SKRIVENIM  
ODGOVORIMA

■ Laguna ■

---

---

Copyright © 2013, Andrija Jonić  
Copyright © ovog izdanja 2018, LAGUNA



Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta  
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Važno.

Knjiga *Refren* predstavlja istinitu priču koju sam čuo od jedne osobe. Svi likovi i događaji u ovoj knjizi su stvarni, postojali su ili još uvek postoje. Nažalost, priču nećete razumeti u potpunosti nakon prvog čitanja, a možda ni posle više njih.

Ja je još uvek proučavam.



*Život je onoliki koliko ga istražite.*



## Prolog

*Došla je meni sasvim slučajno.*

*Bila je to hladna zimska noć. Hodao sam gradom gledajući u ono malo ljudi što se zateklo na ulicama. Toliko noći je prošlo. Toliko noći sam doživeo, toliko puta sam hodao po mračnim ulicama misleći kako su baš te noći one prave, kako je jedina stvarnost koja postoji baš ta moja, tada, u tim trenucima. Ali koliko noći nisam doživeo? Koliko noći je uopšte postojalo pre mene? Koliko će ih postojati posle mene? Čudno, oni koji budu hodali budućim noćima misliće kako je to jedina stvarnost i nikada neće moći da osete moje korake onakve kakvi su bili.*

*Stigao sam kući. Mutna soba i parče hladnog vazduha. Flaša vina stajala je na uobičajenom mestu, spremna da mi ponudi laž. Zastao sam pored prozora u sobi razmišljajući o tome kako samo nekolicina ljudi ima priliku da vidi svemir i provede neko vreme u tom, kako kažu, beskonačnom prostoru. Pogledao sam u sivo nebo*

*dok sam sipao prvu čašu. Naša planeta se kreće, pomislio sam. U suštini svako od nas je neprimetno obišao jedan mali komad svemira u prirodnom svemirskom brodu koji smo nazvali – Zemlja. Prelepo, zar ne? Međutim, ako obratimo pažnju na Zemlju, primetićemo da postoji niz čudnih stvari koje nas okružuju. Ne znam zašto, ali kroz glavu mi je prošla pomisao da se zgrade unapred projektuju tako da imaju skloništa. Da li to znači da treba da prihvatimo i samim tim učinimo normalnim da će nekada, možda, iz nekog navodno opravdanog razloga padati bombe ili tako nešto? Zbog čega se deci nude igračke u vidu plastičnog oružja? Možda treba podsvesno da se naviknu da će jednom držati pravu pušku? Čudno je kako prihvatamo tako bolesne stvari i predstavljamo ih sebi kao da su normalne, pritom tražeći opravdanje kroz misao kako su to samo deca koja se igraju plastičnim puškama.*

*Misli nikada ne prestaju da kruže. Ako pogledate senku čaše vina, može vam izgledati kao cvet. Iluzija. Voleo sam iluzije. Čuvao sam ih, branio, s vremenom sam, baš kao ostali, prihvatio iluziju kao jedinu istinu. Sat je otkucavao neobjašnjeno vreme. Nastavio sam da razmišljam gledajući kroz prozor. Sneg se nakupio na ivici, pa sam uzeo gornji sloj prstom i sipao ga u čašu. Pomislio sam kako nešto sa mnom nije u redu. Voleo sam da gledam kako se sneg otapa u vinu, pogotovo u noćima kao što je bila ta. Međutim, tada se dogodilo nešto u šta možda nećete poverovati. Nešto je došlo sa hladnoćom. Nešto nepoznato.*

*– Nemam mnogo vremena... nestaću...*



---

*Glas me je trgao. Naglo sam se okrenuo prosipajući vino po sebi. Ugledao sam siluetu ženske osobe kako stoji ispred mene. Utrnuo sam od straha od same pomisli da je neko nepoznat u mojoj sobi. Nisam stigao ni da razmislim a ona je napravila jedan korak. Iako joj je lice bilo u senci, osetio sam kako me gleda direktno u oči.*

*– Ispričaću ti jednu priču – rekla je. – Ti samo slušaj i piši. Ne pitaj me previše jer nemamo mnogo vremena. Ako nestanem, sačekaj me, vratiću se da nastavim. Ne mogu da ti objašnjavam zašto je tako. Sve što tražim od tebe jeste da čuješ priču do kraja i zapišeš sve...*

*– Ali... – uzvratilo sam jedva čujno. – Ja ne znam ni ko si ti! Uostalom ja nisam pisac, sve što sam ikada pisao bilo je davno, još u vreme kada sam išao u školu, imao sam loše ocene na sastavima i dosađivao se na časovima književnosti.*

*– Ti baš smešno razmišljaš. – reče ona. – Ocene nisu merilo ničega. Kaži mi, želiš li da pišeš?*

*– U redu – rekao sam nesigurnim tonom. – Pokušaću, ali...*

*– Nemoj da se plašiš – prekide me ona. – Biće pomalo čudno za tebe, pričaću ti priču na razne načine, putem govora, slika i zvukova. Ponekad ću ti doći u snove. Zapamti, gde god da budeš, pojaviću se samo ako si sâm i zato nikada nećeš moći da pišeš u prisustvu drugih...*

*Pogledao sam pored nje. Tu se nalazila poveća mašina tamnocrvene boje, napravljena od grubog drveta. Na prednjoj strani naprave nalazio se veliki trouglasti ekran koji je prikazivao stotine sitnih tačkica, belih i crvenih, spojenih tankim belim linijama. Kada bi neko*

*od nas progovorio, linije su menjale položaj spajajući različite tačke u tom sistemu.*

*– Jesi li spreman? – upitala je tihim tonom.*

*– Mislim da jesam – odgovorio sam pomalo nesigurno. – Ali ja...*

*– Ne pričaj mnogo, samo me slušaj...*

*Stala je pored prozora gledajući u pahulje koje su prolazile. Nisam znao ko je ona niti kako je ušla u sobu. Nisam znao ništa, a osećao sam se tako prijatno.*

*– Ovo što ćeš čuti jeste priča o jednoj osobi koju sam upoznala davno, još kada sam bila devojčica, u vremenu koje je daleko, daleko ispred tvog. On je bio veliki istraživač vremena i prostora, zaljubljenik u odgovore za koje niko nije postavljao pitanja, misteriozan svima pa i samome sebi, ali prvenstveno moj prijatelj koga nikada neću zaboraviti. Njegovo ime nije važno. U ovoj priči možemo ga zvati jednostavno NN.*

*Zastala je na trenutak, a potom nastavila.*

*– Verovatno si primetio da postoje neki trenuci u životima svih nas kojih se prvo setimo na samu pomisao o nama samima. Upravo tako, ova priča počinje od trenutka kojeg bi se NN prvo setio. Znam, ne znaš šta ti se dešava, nepoznata osoba ti priča priču o nepoznatoj osobi kojoj čak ni ime nećeš saznati. Ne brini, ako ti je lakše, uveravaj sebe da je ovo san i zapiši nešto što možda niko neće razumeti, jer... možda još uvek nije vreme za to...*

*Potpuno začuđen, ne znajući šta mi se dešava, prepustio sam se nepoznatom.*

*– U redu – rekao sam odlučno. – Hajde da počnemo.*

*Nekoliko sekundi trajala je tišina. Pomislio sam da je nestala, ali onda se ponovo začuo glas.*

*– Sve je počelo jedne nestvarne noći. Sedeli su na malom uzvišenju koje je gledalo na reku...*



# I

Sedeli su na malom uzvišenju koje je gledalo na reku. Preko puta njih, prkoseći tami, sijao je grad. Taj čarobni pogled obuhvatao je veliki spomenik, mnoštvo zauzetih klupa, poneku uplašenu životinju vešto skrivenu u mraku, kao i slučajne prolaznike koji su laganim korakom prolazili ispod neba. Zvezde nisu mogle da se prebroje. Bilo ih je isto onoliko koliko i ugašenih ljubavi za koje bi se njihovi nosioci zarekli da nikada neće biti ugašene. Ona je gledala pravo ispred sebe. Možda u tamu reke, a možda u svetlost grada. Možda je jednostavno gledala pravo, a nije videla ništa od toga. NN je spustio svoju ruku na njenu. Na trenutak pokušao je da se seti kako su dospeli na to mesto. Čudno. Primetio je da nema sećanja pre tog trenutka.

– Idem dalje i ne okrećem se nikada više, treba mi promena – reče ona gledajući zamišljeno u daljinu.

Spustio je glavu. Osetio je dubok bol, ali je pokušao da ostane smiren. Nastala je tišina u nekada tako

glasnoj ljubavi. Postali su još jedna zvezda na nebu te nestvarne noći.

– Ako misliš da je to dobro za tebe, ja ću samo nestati. Puštam te. Samo me nemoj tražiti kada shvatiš da promena ne postoji.

– Neću – odgovorila je tiho. – Mada... znam da ću poželeti da te pronađem... kad-tad.

Pogledao je u nju sa blagim osmehom, a ona je spustila pogled.

– Znam da hoćeš jer ovo nije ono što želiš, to samo priroda iz tebe traži nešto drugačije. Isto tako znam i da ćeš uspeti da se odupreš toj želji da me pronađeš. Možda je to dobro, a možda i nije jer nikada nećeš saznati koga bi pronašla. Meni će biti teže da se oduprem, ali nekako ću uspeti. Ništa ne traje večno, tako barem kažu...

Odjednom je pogledala oko sebe, kao da joj je neka misao prošla kroz glavu. Blago se okrenula i zagrlila ga sitnim nežnim rukama.

– Ovo se već desilo, samo ne ovde. Ja sam ti davno rekla da idem.

Gledali su se pravo u oči a ona je nastavila tiho da priča.

– Shvataš li? Mi se još uvek tražimo. Negde duboko naši svetovi ponovo žele da se spoje.

– Ne razumem – uzvratio je. – O čemu govoriš?

Zagrlila ga je jako kao da nije želela da ode. Njegovo lice postalo je toplo od toplote njenog lica. Čudan trenutak. Prolaznici su nestali baš kao i zvezde. Odjednom, on je ispred sebe ugledao more. Sa druge strane

---

zagrljaja ona je videla neki drugi grad koji je oduvek želela da vidi.

– Zbogom – rekla je prolazeći prstima kroz njegovu kosu. – Uskoro ćemo saznati ko sanja. Možda ti, možda ja, možda oboje.

Otvorio je oči. Isti plafon po ko zna koji put. Isti zidovi, isti krevet, miris jutra i neverica da je sve bilo nestvarno na jastuku koji sakuplja snove. Malo se pribrao a zatim je ponovo zatvorio oči.

„Nestani“, rekao je u sebi. „Nestani i pusti me da ponovo pružim sebe. Želim da osetim kako izgleda kada je uzvraćeno. Pusti me da idem dalje.“

Oči su ponovo ugledale plafon. Po ko zna koji put nije mu pošlo za rukom da se oslobodi. I dalje mu je nedostajala. U njemu je bilo pitanje: zbog čega je san uzeo jedan davni događaj i postavio ga na neko drugo mesto? Nevažno. NN je samo želeo da ona ode iz njegovih misli. Polako je ustao iz kreveta i pogledao na malu napravu koja je pokazivala vreme. Sudeći po njoj, imao je sve vreme tadašnjeg sveta koje bi, naravno, imao i bez te male naprave. Napravio je nekoliko koraka i uzeo odeću. Prozor je bio otvoren dopola. Napolju se moglo videti sunce. Vazduh je bio smiren i čist. Počeo je novi dan za njega i za ko zna koliko ostalih, za neke ranije, za neke kasnije u zavisnosti od toga koliko je ko želeo da sanja.

Tišinu je prekinuo lagani kratki zvuk. Praćena suncem na prozor mu je sletela ptica. Gledala ga je nemo sa blagim strahom, i da je napravio bilo kakav nagli pokret, odletela bi nekud spajajući svoju energiju sa

nebom. Posmatrali su se tako neko vreme, a on je razmišljao o njenom pogledu na svet. Imala je daleko užu svesnost od njega i činilo se da joj se ceo život sastoji od nagona da jede, pije, spava i razmnožava se, kao da priroda nije ni predvidela širu svesnost tog malog bića. Ona je posmatrala njega pokušavajući da razume, ali nije mogla da objasni sebi šta je on. Mahnuo je rukom sa željom da pozdravi pticu, a ona je odletela dalje, možda pamteći njegov lik, a možda i ne.

Ponovo je pogledao na malu napravu. Bilo je vreme za odlazak u park. Krenuo je ka drugoj prostoriji da se spremi, pomalo mrzovoljan što će ubrzo biti napolju da se pridruži gomili. Svet postoji, ulice su pune, dan kao i svaki drugi.



## II

Koliko god da je grad veliki, u odnosu na bića u njemu on je mali. Međutim, u svetu prepunom obmana grad ima veliku funkciju u odaljavanju bića od suštine. U gradu je sve osmišljeno tako da primećujemo samo ono što društvo želi da primetimo. Tužno. Koliko puta smo prošli pored nekog drveta, a da ga nikada nismo zaista primetili? Društvo kaže: „Nema potrebe prime-titi drvo!“ – I niko ne primeti drvo. U tom društvu NN je bio osoba baš kao i svaka druga. Nikada se nije bacio u jesenje lišće i zaspao u njemu.

– Ulice nas neće zapamtiti! – vikao je ludak tumarajući kroz nezainteresovanu masu – Neće! Ko će za deset hiljada godina znati da smo postojali? Niko! Prolazni smo poput ptica na nebu! Niko se ne seća ptica! Svima su ptice samo ptice!

Prilazio je NN-u odbijajući se o zid zgrade koji se nalazio sa leve strane. Počeo je da mumla nešto, ali NN

nije mogao da ga razume. Gledajući ga sa gađenjem, prolaznici su se sklanjali u stranu, mnogi su pomerili svoja užurbana tela pazeći da ih ne dodirne, većina je sklanjala pogled kako ne bi primetili da je i on biće, kako ne bi primetili sebe u njemu. Sve prolazi, samo je pitanje na koji način. Ludak je prošao poput nevažnog parčeta papira, pogledavši na sekund NN-a direktno u oči.

– Niste vi ništa bolji od mene – izgovorio je tiho. – Svi isto hodamo, samo što sam ja svestan da ne idemo nikuda...

Sklanjajući pogled NN je osetio jezu po koži. Nije mogao da objasni da li je to zbog ludakovog pogleda ili zbog onoga što je izgovorio u prolazu. Nastavio je da hoda slušajući glas kako se polako udaljava. Baš kao i sopstveno detinjstvo, verovatno ga nikada više neće videti.

Dugačka ulica kojom je NN prolazio vodila je pravo do glavne ulice. Sa leve strane, na svakih stotinak koraka, nalazila se poneka sporedna ulica, a one su se zatim granale u niz drugih ulica. Desnom stranom, na svakih desetak koraka, pratilo ga je po jedno drvo, i vozila koja su prolazila unedogled noseći u sebi lica različitih raspoloženja. Buka i prašina osvojile su svet. Mutna masa koračala je gledajući pravo. Zaista, kuda svi oni idu?

Pogledao je na malu napravu koja je pokazivala vreme. Pre odlaska u park morao da je uradi jednu važnu stvar. Skrenuo je u jednu od sporednih ulica gde ga je na samom uglu čekala osoba srednjih godina, vidno oronulog lica, obučena u nekakvo usko crno odelo sa nekoliko horizontalnih crvenih pruga na leđima. NN

---

je prišao polako, osvrćući se oko sebe da vidi da li ih neko posmatra.

– Da li si saznao nešto o pismu?

– Ne – odgovori osoba tiho. – Ovakva vrsta papira je nepoznata. Rukopis je dosta izvežban, ali ne govori ništa više o osobi kojoj pripada. Sve deluje nekako zastarelo. Nije korišćeno čak ni standardno mastilo. Niko nikada nije video nešto ovakvo...

– Šteta – uzvratil NN tužno. – Preostaje mi samo da čekam.

– Iskreno, mislim da preteruješ – reče osoba. – Verovatno je neka šala, previše važnosti pridaješ nečemu što nema smisla.

– Možda, videćemo... Moram da idem.

Uzeo je parče papira iz ruku nepoznate osobe, a potom se uputio nazad ka dugačkoj ulici. Bilo je vreme za uobičajenu posetu zelenoj površini koja ga je uvek odmarala.

Nakon kraće šetnje kroz grad NN bi odlazio tamo gde je sve počelo. Posećivao je park svakoga dana. Voleo je to mesto koje je čuvalo bezbroj tajni, nekoliko njegovih i ko zna koliko tuđih. Park crvenog cveća. Prijalo mu je da samo prođe kroz njega posmatrajući kako se svet postepeno menja. Ponekad bi se zadržao duže i čitao. To mesto mu je prijalo na neki čudan način koji ni sam nije umeo da objasni. Međutim, pravi razlog njegovih sve češćih odlazaka u park krio se u nečemu što je zaista moglo biti samo obična šala.

Jednoga dana ispred ulaznih vrata pronašao je misteriozno pismo bez ikakvih oznaka. Ubačeno u

nešto što je ličilo na kovertu, pismo je sadržalo kratku poruku ispisanu izuzetno preciznim rukopisom. Pisalo je: „Čekaj me u parku crvenog cveća, ne znam kada...“

Prvo na šta je pomislio bilo je da je to ona, da želi da se ponovo vidi sa njim tamo gde se događaj iz sna stvarno dogodio, tamo gde se njihova ljubav posle svega ipak ugasila. Međutim, negde duboko u sebi, znao je da pismo nije od nje i da se radi o nečemu što će možda promeniti njegov život. Osetio je nepoznatu energiju. Ni sam nije znao zašto je poruku shvatio ozbiljno, uglavnom, to je bilo nešto drugačije u tim jednobojnim danima.

*Nije spomenula koliko je dugo NN odlazio u park čekajući nepoznatu osobu. Ne znam ni da li je imao prijatelje kojima bi to rekao. Ona je pričala, a ja sam pisao...*

Toga dana, kao po navici, seo je na jednu od njemu poznatih klupa i po ko zna koji put posmatrao prolaznike kako jedni drugima prepričavaju svoju priču – svako je mislio kako je baš njegova posebna. Malo ispred njega staza crvenog cveća protezala se duž celog parka prateći decu koja su uvek podsećala na to kako loše stvari ne postoje. Udahnio je svež vazduh a potom pogledao u daljinu gde se nalazila ulica. Vozila su prolazila brzo baš kao i dani.

Zaspao je. Nije znao da ga prolaznici primećuju i gledaju sa gađenjem iako nije radio ništa loše. Samo je spavao. Međutim, svet nikada nije voleo one koji spavaju na klupi. Ne zato što sa njima nešto nije bilo

---

u redu, već zato što sa svetom nešto nije bilo u redu. Naravno, on nije mario za to. Lutao je nekuda kroz snove ne sluteći da sledeći trenutak sa sobom donosi nešto sasvim drugačije.

Prohladan vetar ga je trgao. Podigao je glavu i shvatio da se još uvek nalazi u parku. Ponovo je čuo dečji smeh i buku ulice koja kao da nikada nije prestajala. U trenutku je osetio blagi strah zbog koga nije smeo da pogleda na desnu stranu. Neko je sedeo pored njega.

Osoba je bila nepomična. Dugačka crna odora je prekrivala svaki deo tela osim šaka. Crna kapuljača je prekrivala lice šireći se preko ramena sve do samih leđa. Na najmanjem prstu leve šake nalazio se prsten sa neobrađenim crnim kamenom u sredini. Činilo se kao da je kamen živ. U njemu se nešto dešavalo, kao da se gusta crna magla kretala ukруг. NN je poželeo da ustane. Nije znao šta da radi. Najviše ga je bunilo to što je osoba ćutala. Nije izdržao pa ju je pogledao onako krišom, pritom jedva pomerajući glavu. Ruke su na sebi imale iscrtane godine. U pitanju je bio starac koji je najverovatnije jedva hodao. Okrenuo je glavu još malo pokušavajući da vidi lice. Tada je shvatio da ga starac gleda.

– Čega se plašiš? – upitao je umornim tonom. – Ja sam samo nepoznati starac u parku.

– Da li si mi ti napisao onu poruku? – prekide ga NN praveći se da ne oseća nikakav strah.

– Jesam – reče starac vraćajući pogled ka daljini. – Međutim, to nije bila poruka od mene. To je poruka od svih nas.

NN se uozbiljio. Stvar je postajala još čudnija.

– Od vas? Ne razumem, ko ste to „vi“ i šta želite od mene?

– Mi ne želimo ništa – uzvratio je starac. – Pitanje je samo da li ti želiš?

NN se nasmejao.

– Ovo je neka šala, zar ne?

– Nije, mi se retko kada šalimo. Stvar je u tome što smo primetili da ti primećuješ. Izgleda da si ti jedan od retkih koji shvataju da se nešto čudno dešava sa svetom. Primetili smo i to da te zanima ljubav. Stalno nešto pišeš i trudiš se da nekako objasniš sve te stvari koje čine naše živote. To je lepo. Da se nismo promenili, ti bi predstavljao pretnju. Sada, kada smo shvatili nešto veoma važno, ti si nam potreban. Tebi ćemo odati našu najveću tajnu.

NN se zbulio. Nije znao šta da kaže, nije shvatao o čemu starac govori.

– Ne razumem, stvarno... možda je bolje da odem, očekivao sam nešto drugo.

Ustao je sa klupe i krenuo ka izlazu iz parka, ali pošto je prešao samo nekoliko koraka začuo se starčev glas.

– Očekivao si nju, zar ne? Tu tvoju izgubljenu ljubav? Znao si da neće doći, ali je u tebi, ipak, postojao tračak nade... Ostavila te je baš ovde, zar ne? Međutim, ti i dalje negde duboko u sebi patiš... misleći da si nešto izgubio. Sanjaš je, tragaš za odgovorima i piješ.

NN se okrenuo osećajući dubok pritisak u stomaku. Sporim korakom prišao je starcu koji nije skrivao osmeh na umornom licu.

– Kako znaš za to!? – upitao je ljutim tonom.

---

– Ah... mi znamo mnogo toga. Ne samo o tebi. O svemu. Veruj mi, postoje neke stvari koje ne možeš ni da zamisliš. Ti imaš mnogo pitanja u sebi, mi imamo odgovore...

– Ali zašto baš ja!? – uzviknu NN. – Ja sam niko i ništa! Samo običan građanin koji poštuje pravila!

– Ne, ne... – nasmejao se starac sebi u bradu. – Ti si sve! Mi smo te naveli da misliš da si niko i ništa, baš kao i mnoge druge. Takvo nešto ne postoji. To je iluzija!

NN je ponovo seo na klupu. Pogledao je u decu koja su se igrala ispred njih. Ona su se radovala čak i kada se svet raspadao. Nasuprot tome, odrasli više nisu imali čime da ga začude.

– Primetio sam kako voliš da posmatraš ostale – reče starac prekidajući njegove misli. – Zanima me... šta vidiš?

NN je uzdahnuo. Plašio se da priča takve stvari. Shvatio je da ako se ponašaš drugačije od većine, ili ti se smeju ili te gledaju kao ludaka.

– Vidim osobe izgubljene u nečemu za šta ni sami ne znaju šta je. Čak i kada im svet ne zadaje ciljeve, oni ih sami izmišljaju samo da bi opravdali svoje postojanje, makar i na najgluplji mogući način. Uplašeni su i pogubljeni. Vidim da pate negde duboko u sebi, sledeći ono što im se kaže i ne obraćajući pažnju na ono što se stvarno dešava.

Starac je napravio začuđen izraz lica. Moglo se osetiti oduševljenje u njemu.

– Dobro zapažaj – reče on. – Međutim, mi ti možemo pomoći da jasnije sagledaš mnoge stvari...

– U redu – reče NN. – O čemu se radi? Ja i dalje ne znam...

– Ja sam deo jedne porodice – reče starac. – Mogu slobodno reći da se mi pitamo za neke stvari i da, iskreno, retko ko zna o tome. Jednim delom ceo ovaj sistem u kome se odvijaju vaši životi sačinjen je od naših ideja. Veoma nam je žao zbog toga. Nismo ni shvatali koliko grešimo dok nam se nije pokazao primer iz kog smo to naučili. Vreme je da ovaj svet krene drugim putem jer, ako nastavimo ovako, bićemo osuđeni na propast. Uostalom, ko zna? Možda je već kasno a da mi toga nismo svesni. Tebe smo приметili slučajno. Nemoj misliti da si nekako poseban, samo si neko ko primećuje šta se dešava. Naravno, ti si samo zagrebao površinu, stvar je mnogo dublja nego što misliš. Naš cilj je jednostavan. Želimo da prvi korak ka promenama učinimo tako što ćemo jednoj osobi odati sve naše tajne. Nakon toga proširićemo to na ceo svet u nadi da će se stvari ispraviti. Sve što ti treba da uradiš jeste da odeš na kratak put. Ako prihvatiš da pođeš, živećeš nekoliko dana u našem svetu, tamo gde niko ne zalazi, na mestu koje je zaboravljeno baš kao i priroda, negde duboko u prirodi. Veruj mi, nećeš zažaliti. Tamo te čekaju svi odgovori, uključujući i one o ljubavi.

U tom trenutku, vetar je prošao kroz park noseći sa sobom poneki list i najavu novog godišnjeg doba. Bilo je lepo. Prohladan vazduh budio je mudrost.

– Dakle – reče NN kroz nevericu – treba da pođem sa nekim nepoznatim u nepoznato da bih saznao sve tajne ovoga sveta... ali... šta ako odbijem?



– Ništa – uzvрати starac. – Pored svega drugog što nećeš saznati, nećeš saznati ni našu najveću tajnu. Toga će mi najviše biti žao jer je većina tvojih pitanja povezana sa njom.

*Prestala je da priča. Okrenuo sam glavu i pogledao ka prozoru. U tom trenutku sam pomislio kako je nemoguće da se u mojoj sobi nalazi nepoznata osoba. Da li sanjam? Zašto mi priča ovu priču? Nekoliko sekundi gledala je u pahulje pokušavajući pritom da barem jednu zadrži na dlanu. Nije uspela, baš kao što ni ja nisam uspeo da joj vidim lice.*

*– Šta se dogodilo u nastavku priče, da li je NN prihvatio poziv na nepoznato putovanje?*

*– Shvatio je i to je bilo dovoljno – odgovorila je tiho. – Istina je jedan veliki korak ka ljubavi...*

– Prihvatam! – reče NN iznenadivši samoga sebe.

– Mudra odluka – uzvрати starac ustajući polako sa klupe. – Ja sada moram da idem. Kada padne noć, popni se na krov i čekaj. Mi ćemo doći letelicom koja ti može izgledati potpuno nepoznato. Naravno, nemoj da se plašiš i ponesi samo ono što ti je najpotrebnije.

– Poneću svoju svest – odgovori NN odlučno. – Ne treba mi ništa više od toga.

Starac se nasmejao.

– Ne možeš poneti svoju svest zato što je ne poseduješ. Ti si svest.

Zastao je na sekund, a zatim nastavio:

– Trebalo bi da prestaneš sa pićem. Ta tečnost crvene boje ima i svoju drugu stranu. Primetili smo da preteruješ...

– Znam – odgovori NN tužno. – Ali ja sam to sâm odabrao. Uostalom, mlad sam, to je normalno za moje godine.

Starac se nasmejao, ovoga puta malo glasnije.

– To uopšte nije normalno za bilo koje godine! To je samo tako prikazano! Razmisli, da ti nije omogućen pristup tome, da to nije tako lako postavljeno pred tebe, da li bi imao želju za tim?

Nakon toga starac je otišao bez pozdrava. NN je ostao razmišljajući o onome što je čuo, shvatajući pritom da mora još mnogo toga da nauči. Deca su polako odlazila iz parka. Pogledao je na svoju desnu ruku. Baš kao i svakoga dana, mala naprava pokazala je da će se pomešati boje. Voleo je sumrak, to je vreme kada su dan i noć zajedno.

Nedugo zatim ustao je sa klupe i krenuo ka izlazu iz te zelene, mirne oaze prepune burnih uspomena. U masi odvažnih, a sve više pogubljenih ugledao je staricu. Sedela je nedaleko od izlaza, tiha i neprimetna kao da nije ni postojala. Nikoga nije interesovalo da li je gladna ili žedna i da li ima gde da spava. Samo su je deca primećivala pitajući roditelje zbog čega ona sedi tamo. Roditelji bi dali odgovor kako je to jednostavno tako, kao da je to normalno, i da ne bi trebalo da obraćaju pažnju na nju. Deca bi shvatila poruku i nastavila da se smeju i igraju. I ta starica je jednom bila dete. Igrala se puna radosti. Verovatno je u sebi nosila priču o nekoj davnoj ljubavi, o čemu, naravno, niko

---

nije razmišljao u svetu u kome je svako mogao postati ona za samo jedan trenutak.

Baš kao i ostali, samo je prošao pored nje zbog toga što je naučen da bude odaljen. Ništa više. Hodao je polako, razmišljajući o tome kako je prihvatio poziv na nekakav nepoznat put od nepoznatih osoba koje, navodno, znaju sve tajne sveta. Nasmejao se u sebi slušajući vetar. Sredinom staze pratilo ga je crveno cveće kome je neko zasigurno posvetio mnogo pažnje. Tada je zapisao:

„Još malo pa će lišće početi da opada. Postaćé hladno, a zatim će se pojaviti i bele pahulje. Cveće će biti zamenjeno belim talasima koji će sadašnju lepotu prekriti nekom novom...“

Izašao je iz parka u kojem je izgubio veru u ljubav, laganim korakom baš kao i onog dana.

*– U kom gradu je živeo NN? – upitao sam, zbunjeno nedostatkom informacija.*

*– Ah... – odgovorila je iz polusenke snega i mra-  
ka – zar je to važno?*